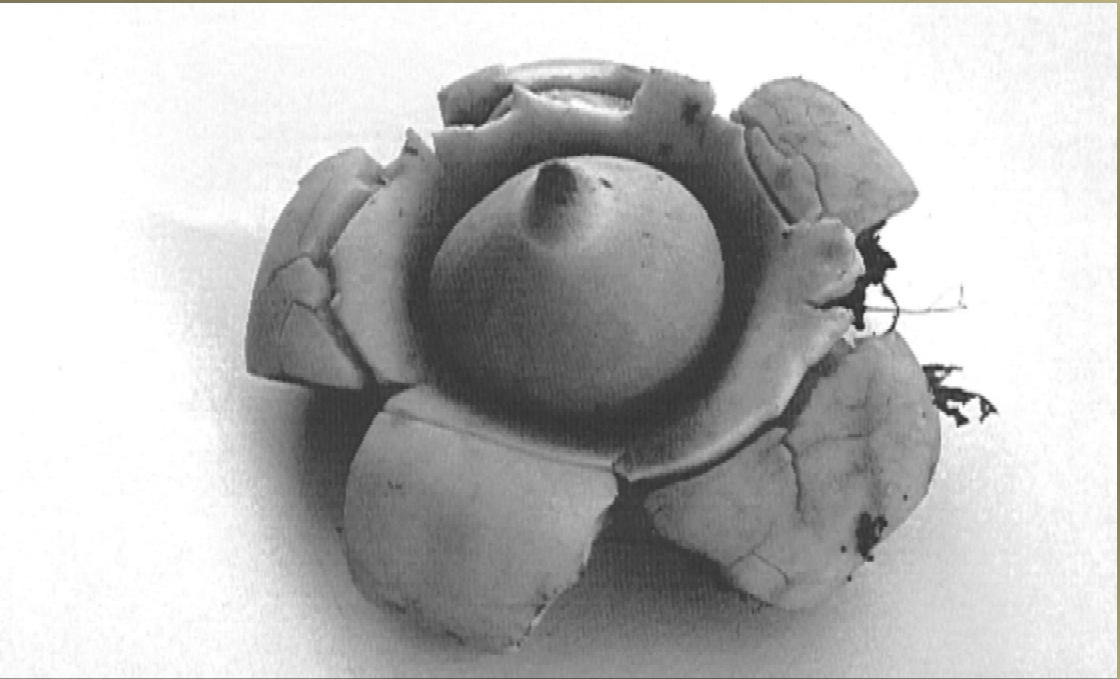


27^{ste} jaargang, nummer 1 | Maart 2025

De Aardster



Paddenstoelenwerkgroep Westhoek

Inhoud

Gericht zoeken	1
Excursie 14/12/2024	2
Bijzondere waarnemingen 2024	4
Jaarlijkse vergadering	9
Tussendoor-waarnemingen	10
Niet zomaar een Waaierkorstzwam	12
Excursie 08/02/2025	14
Excursie 22/02/2025	16
Excursie 15/03/2025	17
Mush-Room 1 - 2025	19
Mush-Room 2 - 2025	23
Mush-Room 3 - 2025	30
Excursie 29/03/2025	34
Mush-Room's 2 ^{de} kwartaal 2025	36
Mush-Room's basic 2 ^{de} kwartaal 2025	36
Excursies 2 ^{de} kwartaal 2025	36

Gericht zoeken

Het 29ste werkjaar is goed begonnen. Nog voor de lente begon hadden we al een 10-tal bijzondere vondsten gedaan.

Gezien er minstens één excursie per maand gepland is hebben we ieder seizoen (ook in de winter!) wel een of meerdere bijzondere waarnemingen, of soms wel een nieuwe soort voor België! Dat sterkt ons doorzettingsvermogen om verder een steentje bij te dragen tot de kennis van de biodiversiteit in ons werkingsgebied, de Westhoek.

Steeds uitziend naar bijzondere soorten zwammen scherpen we onze focus aan om onze mycologische kennis te vergroten. Zo gaan we weldra in voorjaarsmodus weer gericht op zoek naar Morieljes, Kluiszwammen en andere voorjaarszwammen. Het wordt weer boeiend!

Geniet van de lente, de zon en de paddenstoelen.

Namens het bestuur van de PWW.

Pol Debaenst

Excursie 14/12/2024

Deelnemers: P. Debaenst, C. Debels, M. Decoussemaker, M. Detolenaere, J. Launoy, H. Nottebaere, C. Van Den Broeck, J. Verbanck.

Cabourdomein, Adinkerke

Arrhenia spathulata - Gesteeld mosoortje	D0.16.14
Deconica coprophila - Mestkaalkopje	
Deconica montana - Zandkaalkopje	
Crepidotus cesatii - Rondsporig oorzwammetje	
Entoloma vindobonense - Zwartbruine satijnzwam	
Galerina vittiformis - Kaal barnsteenmosklokje	
Lepista nuda - Paarse schijnridderzwam	
Macrolepiota excoriata - Rafelige parasolzwam	
Macrolepiota procera - Grote parasolzwam	
Melanoleuca excissa - Grijze veldridderzwam	
Mycena amicta - Gestreepte schorsmycena	
Pluteus cervinus - Gewone hertenzwam	
Resupinatus applicatus - Kaal dwergoortje	
Coriolopsis trogii - Bleke borstelkurkzwam	
Daedaleopsis confragosa - Roodporiehoutzwam	
Fomitopsis betulina - Berkenzwam	
Lentinus brumalis - Winterhoutzwam	
Merulius tremellosus - Spekzwoerdzwam	
Peniophora quercina - Paarse eikenschorszwam	
Phlebia radiata - Oranje aderzwam	
Podofomes mollis - Wijdporiekurkzwam	
Stereum hirsutum - Gele korstzwam	
Stereum subtomentosum - Waaierkorstzwam	
Xylodon raduloides - Splijtende tandzwam	
Ascobolus hawaiiensis - Grootsporig spikkelschijfje	
Collariella bostrychodes - Spiraalharig kwastkopje	
Coprotus granuliformis - Besuikerd mestdwergschijfje	
Coprotus sexdecimsporus - Veelsporig mestdwergschijfje	

Diatrypella favacea - Berkenschorsschijfje
Hysterium angustatum - Schorsspleetkooltje
Iodophanus carneus - Roze mestschijfje
Lamprospora seaveri - Purpersteelmosschijfje
Massaria inquinans - Esdoornjoekelspoorzam
Microthecium brevirostre - Bekerpoliepzwammetje
Mollisia amenticola - Elzenpropmollisia
Mycosphaerella punctiformis - Gewoon puntkogeltje
Neoschizothecium tetrasporum - Viersporig menhirzwammetje
Neottiella rutilans - Oranje mosbekertje
Octospora gemmicola - Korrelknikmosschijfje
Podosordaria tulasnei - Konijnenmesturtje
Rhyphophila pleiospora - Befmenhirzwammetje
Roseodiscus formosus - Roze grondschijfje
Saccobolus versicolor - Violet spikkelschijfje
Scutellinia crinita - Dubbelgangerwimperzwam
Thecotheus keithii - Spitssporig mestschijfje
Thyridaria maculans - Vlekkende bloedkorrelzwam
Bovista aestivalis - Melige bovist
Lycoperdon lividum - Melige stuifzwam
Tulostoma melanocyclum - Donkerstelige stuifbal
Auricularia auricula-judae - Echt judasoor
Dacrymyces stillatus - Oranje druppelzwam
Tremella mesenterica - Gele trilzwam
Phragmidium bulbosum - Papilbraamroest
Emericellopsis fimetaria - Roze mestknopsteeltje
Pilobolus crystallinus - Gewone kogelschieter
Pilobolus umbonatus - —

Bijzondere waarnemingen PWW | 2024

Wn. = waarnemer; det. = determinatie door

02/01/2024 | *Myxospora masonii* (M.C. Tulloch) L. Lombard & Crous

Syn.: *Myrothecium masonii* M.C. Tulloch

Op dood blad van grassoort (Poaceae)

Schuddebeurze, Westende (Middelkerke); C1.42.11

Wn. & det.: P. Debaenst

04/01/2024 | *Phomopsis scobina* (Höhn.) Höhn

Teleomorf: *Diaporthe scobina* Nitschke – Essenuitbreekknopje

Op vrucht van Es (*Fraxinus excelsior*)

Oosthoekduinen, De Panne; C0.57.31

Wn. & det.: P. Debaenst

13/01/2024 | *Neosetophoma samarorum* (Desm.) Gruyter, Aveskamp
& Verkley

Syn.: *Phoma samarorum* Desm.

Op vrucht van Es (*Fraxinus excelsior*)

Begraafplaats, Oude Vestingsstraat, Veurne; D0.18.11

Wn. & det.: P. Debaenst/24.002

Nieuw voor België

24/01/2024 | *Mniaecia nivea* (P. Crouan & H. Crouan) Boud.

Tussen tussen Halvemaantjesmos (*Lunularia cruciata*), Haarmuts
(*Orthotrichum* sp.)...

Op muur, hoek Zeekruisdoornweg/Visserslaan, De Panne; C0.56.24

Wn.: J. Launoy, det.: J. Launoy en P. Debaenst/24.007

26/01/2024 | *Schizothecium formosanum* (Yei Z. Wang) L. Cai

Op uitwerpselen van rund

Natuurreservaat De Westhoek (zuid), De Panne; C0.56.43

Wn. & det.: J. Launoy, J.L.24.03

26/01/2024 | *Schizothecium papillisorum* (M. Sharma) L. Cai

Op uitwerpselen van rund

Natuurreservaat De Westhoek (zuid), De Panne; C0.56.43

Wn. & det.: J. Launoy, J.L.24.04

- 10/02/2024 | *Microthyrium microscopicum* Desm. – Eikenrotonde-
zwammetje
Op vrucht van Zomereik (*Quercus robur*)
Krakeelduinen, De Panne; C0.56.44
Wn. & det.: P.Debaenst/24.017
- 10/02/2024 | *Nectria pallidula* Cooke
Op dode beschorste tak van loofhout
Krakeelduinen, De Panne; C0.56.44
Wn. & det.: P.Debaenst/24.018
- 24/02/2024 | *Lasiobolidium boudieri* (Grelet) Van Vooren & Valade –
Ruig pelsbekertje
Op uitwerpselen van konijn
Oosthoekduinen, De Panne; C0.57.31
Wn. & det.: J. Launoy, J.L.24.05
- 28/02/2024 | *Solicorynespora foveolata* (Pat.) Shirouzu & Y. Harada
Op dode staande stengel van Bamboe (*Fargesia murielae*)
Tuin, Burgweg 19, Veurne; D0.18.11
Wn. & det.: P.Debaenst/24.031
Nieuw voor België. Deze soort werd eerder op dezelfde locatie
gevonden in 2022 en 2023 (P.Debaenst/23.002) en werd pas in
2024 benoemd als nieuw voor België.
- 02/03/2024 | *Comoclathris typhicola* (Cooke) Ariyaw. & K.D. Hyde –
Lisdoddemuurspoorbolletje
Op dode stengel van Lisdodde (*Typha* sp.)
Vaubanpark, Veurne; D0.18.11
Wn. & det.: P.Debaenst/24.037
- 08/03/2024 | *Octospora affinis* Benkert & L.G. Krieglst. – Boommos-
schijfje
Op levend bladmos, Gewone haarmuts (*Orthotrichum affine*)
Garzebekeveld, Adinkerke; D0.16.24
Wn.: W. Laforce, det.: C. Van Den Broeck
- 09/03/2024 | *Gnomoniella rubicola* Pass – Eencellig braamsnavelko-
geltje
Op dode twijg van Braam (*Rubus* sp.)

- Hannecartbos, Oostduinkerke; C0.48.42
Wn. & det.: P. Debaenst/24.041
- 16/03/2024 | *Olla scrupulosa* (P. Karst.) Svrček – Kruidenpiekhaarkelkje
Op ontschorste tak van loofhout
Oosthoekduinen, De Panne; C0.57.31
Wn. & det.: P. Debaenst
- 29/03/2024 | *Lamprospora miniata* var. *parvispora* Benkert – Netsporig mosschijfje
Op levend bladmos, Gewoon smaragdsteeltje (*Barbula convulata*)
SIMLI-duinen, Nieuwpoort; C0.48.14
Wn. & det.: C. Van Den Broeck
- 30/03/2024 | *Pyrenopeziza maculata* Graddon – Bramenuitbreekkometje
Op dode twijg van Braam (*Rubus* sp.)
Koekelarebos, Koekelare; D1.15.14
Wn. & det.: M. Detollenaere, P. Debaenst
- 15/06/2024 | *Trichosphaeria notabilis* Mouton – Ruigharige puistzwam
Op rotte tak van loofhout
Eversambos, Stavele (Alveringem) D0.48.44
Wn. & det.: P. Debaenst/24.048
- 20/06/2024 | *Uromyces anthyllidis* (Grev.) J. Schröt. – Cipreswolfsmelk-kloverroest
Op levend blad van Kleine klaver (*Trifolium dubium*)
Tuin, Burgweg 19, Veurne; D0.18.11
Wn. & det.: P. Debaenst/24.051
- 10/07/2024 | *Coprinopsis lagopus* var. *vacillans* (Uljé) P. Roux & Guy Garcia – Slapjanus
Tussen gras
Tuin, Burgweg 19, Veurne; D0.18.11
Wn. & det.: P. Debaenst/24.055

10/07/2024 | *Ceuthospora euonymi* Grove

Op afgevallen blad van Japanse kardinaalsmuts (*Euonymus japonicus* 'microphyllus')

Tuin, Burgweg 19, Veurne; D0.18.11

Wn. & det.: P.Debaenst/24.058

Nieuw voor België

10/07/2024 | *Pestalotiopsis neglecta* (Thüm.) Steyaert

Op afgevallen blad van Japanse kardinaalsmuts (*Euonymus japonicus* 'microphyllus')

Tuin, Burgweg 19, Veurne; D0.18.11

Wn. & det.: P.Debaenst/24.059

25/08/2024 | *Inocybe putilla* Bres. – Rozesteelvezelkop

Tussen gras, onder Zomereik (*Quercus robur*)

Grasplein, St.-Rijkersstraat 19 (gemeentehuis), Alveringem;
D0.28.44

Wn. & det.: P.Debaenst/24.068

Nieuw voor België

20/09/2024 | *Arxotrichum gangligerum* (L.M. Ames) X. Wei Wang & Houbraken

Op uitwerpselen van schaap

Natuurreservaat De Westhoek (zuid), De Panne; D0.16.11

Wn. & det.: J. Launoy, J.L.24.08

07/11/2024 | *Tricholoma hemisulphureum* (Kühner) A. Riva ex Boffelli

Tussen gras, nabij Geel zonneroosje (*Helianthemum nummularium*)

Oostvoorduin, Oostduinkerke; C0.48.44

Wn. & det. C. Van Den Broeck. P.Debaenst/24.091

07/11/2024 | *Ramariopsis asperulospora* (G.F. Atk.) Corner – Zwarte knotszwam

Tussen gras

Oostvoorduin, Oostduinkerke; C0.48.44

Wn. & det.: PWW, P.Debaenst/24.094

Nieuw voor België

- 07/11/2024 | *Hypomyces papulasporae* Rogerson & Samuels – Aardtongzwameter
Op bovengrondse ascomyceet, Fijngeschubde aardtong
(*Geoglossum fallax*)
Oostvoorduinen, Oostduinkerke; C0.48.44
Wn. & det.: C. Van Den Broeck
- 12/11/2024 | *Helminthosphaeria corticiorum* Höhn. – Korstzwamparasietkogeltje
Op korstzwam sp.
Calmeynbos, De Panne C0.56.42
Wn. & det.: M. Detollenaere
- 14/11/2024 | *Chaetomella oblonga* Fuckel
Syn.: *Amerosporium patellarioides*, teleomorf: *Zoellneria rosarum*
Op afgevallen blad van Duinroos (*Rosa pimpinellifolia*)
Houtsaegerduinen, De Panne; C0.57.13
Wn. & det.: P. Debaenst/24.097
- 14/11/2024 | *Agaricus littoralis* (Wakef. & A. Pearson) Pilát
Op humusarm zand
Oostvoorduinen, Oostduinkerke; C0.48.44
Wn. & det. J. Boonefaes
- 16/11/2024 | *Calyptella gibbosa* (Lév.) Quél. – Aardappelklokje
Op dode stengel van grassoort (Poaceae)
Duinen, Lombardsijde; C1.31.23
Wn. & det.: W. Slosse
- 20/12/2024 | *Menispora britannica* (M.B. Ellis) P.M. Kirk
Op steeltje van elzenprop (*Alnus glutinosa*)
Kerkepannebos, De Panne; C0.57.32
Wn. & det.: P. Debaenst/24.106
Nieuw voor België
- 27/12/2024 | *Geoglossum barlae* Boud. – Klei-aardtong
Op de grond tussen gras
Ventweg (kanaalberm), Veurne; D0.18.13
Wn.: C. Van Den Broeck, det.: C. Van Den Broeck, m.m.v. W. Van Caenegem

Jaarlijkse vergadering PWW – 18/01/2025

Deelnemers: I. Antonissen, J. Boonefaes, P. Debaenst, M. Detollenaere, M. Malfait, H. Nottebaere, H. Ruysseveldt, C. Van Den Broeck.

1. Overzicht 2024

Eind 2024 telde de PWW 52 leden.

Er werden 20 activiteiten gepland: de jaarlijkse vergadering, 18 excursies en de midweek in Olloy-sur-Viroin.

Gemiddeld waren er 8 à 9 deelnemers per excursie (incl. jaarlijkse vergadering). Op de midweek waren er 16 deelnemers.

Er werden 8 Mush-Room's georganiseerd met gemiddeld 4 à 5 deelnemers.

De Mush-Room's basic telden gemiddeld 6 à 7 deelnemers.

Voor de "Bijzondere waarnemingen PWW | 2024", zie p. 4.

2. Financieel verslag

Eind 2024 vertoonde de rekening van de PWW een positief saldo.

Het digitaal versturen van het De Aardster blijft financieel voordelig.

Van harte dank aan de stad Veurne voor de bekomen subsidies.

Dank ook aan alle leden voor de interesse en voor de financiële steun via het lidmaatschap.

3. Werking in 2025

Het 29^{ste} werkjaar is ingezet en De Aardster is reeds aan zijn 27ste jaargang toe.

Er zijn 19 activiteiten gepland: 1 jaarlijkse vergadering en 18 excursies. Zie "Kalender PWW 2025" in De Aardster 26(4) 2024, p. 90-91.

Er zijn 8 Mush-Room's voorzien. Deze gaan door in het Duinenhuis, Bettystraat 7 te Koksijde of het Gemeentehuis, Zeelaan 303 te Koksijde of het Bezoekerscentrum Doornpanne, Doornpannestraat 2 te Oostduinkerke. Met uitzondering van donderdag 16 januari gaan alle andere M-R's door op woensdagavond, telkens van 19u30 tot 21u30. Zie programma in De Aardster 26(4) 2024, p. 89.

De Mush-Room's basic zijn specifiek gericht naar beginners toe en vinden plaats op dinsdag, van 9u30-12u00, op de even weken maar niet tijdens schoolvakanties. Locatie: Duinenhuis Bettystraat 7, Koksijde, of Gemeentehuis Koksijde, Zeelaan 303, Koksijde.

Voor alle activiteiten wordt er enkele dagen vooraf een herinnering gestuurd door C. Van Den Broeck.

Alle activiteiten en andere info betreffende de PWW zijn te raadplegen op de website "paddenstoelenwerkgroepwesthoek.be".

Via een link op onze website kan je de Paddenstoelenwerkgroep Westhoek volgen op facebook. De website en de facebook-pagina worden beheerd door M. Malfait.

Hilde Nottebaere blijft vertegenwoordigster in de milieuraad Veurne.

Hartelijk dank aan alle leden voor hun inzet en positieve inbreng.

Alle leden zijn van harte welkom op alle activiteiten: deze moeten zowel beginners als gevorderden aanspreken. We hopen dit jaar veel deelnemers te mogen verwelkomen op de excursies en Mush-Room's.

4. Nieuwjaarsdrink

De jaarlijkse vergadering werd afgesloten met een Nieuwjaarsdrink met bijhorende versnaperingen.

Tussendoor-waarnemingen

Deelnemers: I. Antonissen, J. Boonefaes, P. Debaenst, M. Detolle-naere, H. Nottebaere, C. Van Den Broeck, J. Verbanck.

02/01/2025 | Tuin, Burgweg 19, Veurne

Ascochyta avenae - —

D0.18.11

04/01/2025 | Gemeentelijk natuurdomein Oosthoek, De Panne

Chromocyphella muscicola - Mosschelpje

C0.57.31

Rhodotus palmatus - Zalmzwam

Peniophora incarnata - Oranjerode schorszwam

Terana coerulea - Blauwe korstzwam (foto p. 11)

Aleuria aurantia - Grote oranje bekerzwam

Bryoscyphus dicrani - Gaffeltandmoskommetje
 Cyclaneusma minus - Klein dennendeurtje
 Ascocoryne lilacina - Opaalknoopzwam
 Octospora coccinea - Knikmosschijfje
 Octospora rustica - Vals mosschijfje
 Scutellinia crinita - Dubbelgangerwimperzwam
 Stomiopeltis pinastri - Dennenstofzwammetje
 Myriostoma coliforme - Peperbus



Blauwe korstzwam (*Terana coerulea*) (foto: P. Debaenst)

10/01/2025 | Tuin, Burgweg 19, Veurne

Lophiotrema nucula - Loofhoutknappzakje D0.18.11
 Lomaantha folliculata - —

10/01/2025 | Calmeynbos, De Panne

Rhizoctonia fusispora - Spoelsporig trosvlies C0.56.44
 Sarcoscypha coccinea - Rode kelkzwam

17/01/2025 | Calmeynbos, De Panne

Ceriporia viridans - Groenige wasporia C0.56.42
 Cistella geelmuydenii - Askleurig rijpkelkje
 Oncopodiella hungarica - —

21/01/2025 | Park van Mesen, Lede

Stereum insignitum - — D3.47

28/02/2025 | Tuin, Burgweg 19, Veurne

Truncatella angustata - — D0.18.11

Niet zo maar een Waaierkorstzwam...

Hilde Nottebaere, Sportlaan 7, 8860 De Panne

Op de Mush-Room basic van dinsdag 7 januari bestudeerden we (macroscopisch) een voor ons gekende zwam die aan de bovenkant fijn viltig behaard was en die onderaan volledig glad en mooi geel zag. Met het groene boekje van H. Vermeulen sleutelden we als volgt: p. 30, waaievormig dus naar korstzwammen p. 71 nr. 4 fertiel oppervlak glad, met randhoedjes p. 76, Korstzwam = *Stereum* p. 193. We kiezen voor jong geel vlekken want we kunnen nog een gele kleur zien op een wit blad papier als we de bevochtigde zwam op papier wrijven. Dus het is de Waaierkorstzwam = *Stereum subtomentosum*. Er is geen discussie, we doen onmiddellijk verder met een volgende zwam.

De volgende dag stuurde Carl ons een mail door die hij kreeg van Wim Veraghtert met het volgende nieuws:

Er is een dubbelganger van de Waaierkorstzwam, die vrijwel uitsluitend op Beuk groeit. Het beste verschil lijkt me microscopisch: *Stereum insignitum* bezit twee types cystiden, de echte Waaierkorstzwam (*S. subtomentosum*) maar één (de acanthocystiden - met kleine uitstulpingen op de top - ontbreken bij de Waaierkorstzwam). Bernicchia & Gorjón (Fungi Europaei 12) sleutelt op geelverkleuring, maar of dat betrouwbaar is, kan ik niet bevestigen. Voorlopig valt me verder op dat *Stereum insignitum* vaak opvallend roodachtige vruchtlichamen heeft. Of dat een bruikbaar kenmerk is, zal ook nog moeten blijken. Het zou dus best kunnen dat we deze soort in België (én Nederland) totaal over het hoofd zien. Ik moet toegeven dat deze korstzwam mij tot voor kort totaal onbekend was. Een woord van dank dus voor Staf Persoons en Henri Stappaerts, die de Antwerpse vondsten controleerden.

Onze interesse was gewekt om dit ook eens microscopisch te onderzoeken. Op een volgende samenkomst van onze werkgroep deelde ik

enkele verse exemplaren cf. Waaierkorstzwam uit die ik had geplukt in het park van Lede (bij Aalst) en die 100 % zeker op gevallen beukentakken stonden. I. Antonissen, die meer ervaring heeft met microscopie van korstzwammen vond onmiddellijk die acanthocystiden en stuurde ons zijn beelden via een whatsappbericht. Ook C. Van Den Broeck kon die speciale cystiden die dag nog op beeld vastleggen. Voor de volledigheid deed ik nog een vergelijkend microscopisch onderzoek met de *Stereum subtomentosum* uit de Oosthoekduinen (De Panne) die op een tak van Zwarte els stond. De verdere details van onze bevindingen zijn te vinden op waarnemingen.be.

Stereum insignitum, op Beuk (*Fagus sylvatica*)

Ivo: <https://waarnemingen.be/observation/337508835/>

Hilde: <https://waarnemingen.be/observation/337614401/>

Stereum subtomentosum, Zwarte els (*Alnus glutinosa*)

Hilde: <https://waarnemingen.be/observation/337635360/>



Stereum insignitum

(foto's: H. Nottebaere)



Excursie 08/02/2025

Deelnemers: I. Antonissen, J. Boonefaes, K. Crabbé, P. Debaenst, M. Detollenaere, J. Devos, D. Perdu, W. Slosse, C. Van Den Broeck, J. Verbanck.

Bellevédère, Koksijde

Pleurotus ostreatus - Gewone oesterzwam	C0.57.41
Schizophyllum commune - Waaiertje	
Botryobasidium subcoronatum - Gespentrosvlies	
Byssomerulius corium - Papierzwammetje	
Ceriporia reticulata - Bosnetje	
Daedaleopsis confragosa - Roodporiehoutzwam	
Fomitiporia hippophaeicola - Duindoornvuurzwam	
Peniophora polygonia - Roze populierenschorszwam	
Phellinus pomaceus - Boomgaardvuurzwam	
Daldinia concentrica - Kogelhoutskoolzwam	
Phomatospora dinemasporium - Grasknikkertje	
Geastrum triplex - Gekraagde aardster	
Tulostoma brumale - Gesteelde stuifbal	
Auricularia auricula-judae - Echt judasoor	
Dacrymyces stillatus - Oranje druppelzwam	
Tremella mesenterica - Gele trilzwam	
Phragmidium violaceum - Veelcellige braamroest	
Puccinia glechomatis - Hondsdrafroest	
Gamundia striatula - Kleverig trechttertje	C0.57.32
Metacampanella caesia - Gelatineschelpje	
Phloeomana speirea - Kleine breedplaatmycena	
Crepidotus luteolus - Gelig oorzwammetje	
Tubaria furfuracea - Gewoon donsvoetje	
Lyomyces sambuci - Witte vlierschorszwam	
Fomitiporia punctata - Vlakke vuurzwam	
Fuscoporia ferruginosa - Gewone korstvuurzwam	
Xylodon raduloides - Splettende tandzwam	

Terana coerulea - Blauwe korstzwam
Trechispora stevensonii - Afwijkend dwergkorstje
Ascobolus albidus - Bleek spikkelschijfje
Chaetosphaerella phaeostroma - Zwarte viltzwam
Collariella robusta - —
Cyclaneusma minus - Klein dennendeurtje
Dialonectria episphaeria - Kogelmeniezwammetje
Golovinomyces verbasci - Toortsmeeldauw
Hypoxylon rubiginosum - Rode korstkogelzwam
Hysterium angustatum - Schorsspleetkooltje
Lophodermium pinastri - Dennennaaldspleetlip
Neoschizothecium tetrasporum - Viersporig menhirzwammetje
Ruzenia spermoides - Stronkruigkogeltje
Saccobolus versicolor - Violet spikkelschijfje
Sphaeronaemella fimicola - Mestpoliepzwammetje
Stomiopeltis pinastri - Dennenstofzwammetje
Dinemasporium graminum - Grasknikkertje
Illosporiosis christiansenii - —
Leptosphaeria acuta - Brandnetelvulkaantje
Rhytisma acerinum - Esdoornvlekkenzwam
Sphaeropsis sapinea - Scheutsterfte
Sporidesmium doliiforme - —
Xanthoriicola physciae - —
Bovista plumbea - Loodgrijze bovist
Geastrum corollinum - Tepelaardster
Geastrum coronatum - Forse aardster
Geastrum striatum - Baretaardster
Geastrum triplex - Gekraagd aardster
Lycoperdon lividum - Melige stuifzwam
Tulostoma brumale - Gesteelde stuifbal
Tulostoma melanocyclum - Donkerstelige stuifbal (foto p. 16)
Perichaena depressa - Plat goudkussentje
Pilobolus crystallinus - Gewone kogelschieter



Donkerstelige stuifbal (*Tulostoma melanocyclum*) (foto: P. Debaenst)

Excursie 22/02/2025

Deelnemers: J. Boonefaes, K. Crabbé, P. Debaenst, M. Haerssens, H. Nottebaere, C. Van Den Broeck.

Zeereepduinen, Vissersdorp, De Panne

Calyptella gibbosa - Aardappelklokje (foto p. 17)

C0.56.32

Crinipellis scabella - Piekhaarzwammetje

Omphalina galericolor - Duinmostrechtertje

Lamprospora tortulae-ruralis - Duinsterretjesmosschijfje

Octospora gemmicola - Korrelnikmosschijfje

Lophiotrema nucula - Loofhoutknepzakje

Microthyrium gramineum - Helmrotondezwanmetje

Mollisia caespiticia - Sombere mollisia

Leptosphaeria culmifraga - Pluizig vulkaantje

Phaeosphaeria eustoma - Vierdelig grasvulkaaantje

Phaeosphaeria luctuosa - Rijvormig vulkaantje

Stemphylium vesicarium - Kaal muurspoorbolletje

Coniothyrium psammae - —
 Dinemasporium graminum - Grasknikkertje
 Montagnula perforans - —
 Phoma ammophilae - —
 Tulostoma brumale - Gesteelde stuifbal
 Phragmidium bulbosum - Papilbraamroest



Aardappelklokje (*Calyptella gibbosa*) (foto: P. Debaenst)

Excursie 15/03/2025

Deelnemers: I. Antonissen, J. Boonefaes, K. Crabbé, P. Debaenst, M. Detollenaere, M. Haerssens, W. Laforce, H. Nottebaere, D. Perdu, C. Van Den Broeck.

Krakeelduinen, De Panne

Resupinatus applicatus - Kaal dwergoortje C0.56.44
 Byssomerulius corium - Papierzwammetje
 Ceriporia reticulata - Bosnetje
 Cylindrobasidium evolvens - Donzige korstzwam
 Fomitiporia hippophaeicola - Duindoornvuurzwam
 Fuscoporia ferruginosa - Gewone korstvuurzwam
 Laetiporus sulphureus - Zwavelzwam
 Lyomyces sambuci - Witte vlierschorszwam
 Merismodes anomala - Breedsporig hangkommetje
 Phellinopsis conchata - Bruinzwarte vuurzwam

Sidera lenis - Maanspoorstrookzwam
Skeletocutis nivea - Kleine kaaszwam
Xenasmatella fibrillosa - Rafelig wasje
Daldinia concentrica - Kogelhoutskoolzwam
Hyalopeziza millepunctata - Kruidenpiekhaarkelkje
Hypomyces rosellus - Hangende zwameter
Hypoxylon rubiginosum - Rode korstkogelzwam
Hysterium angustatum - Schorrspleetkooltje
Lachnum brevipilosum - Kortharig franjekelkje
Leptosphaeria acuta - Brandnetelvulkaantje
Lophodermium arundinaceum - Rietspleetlip
Mollisia melaleuca - Zwartwitte mollisia
Mycosphaerella punctiformis - Gewoon puntkogeltje
Patellaria atrata - Foprouwschotelkje
Propolis farinosa - Grijswit houtschijfje
Sarcoscypha coccinea - Rode kelkzwam
Xylaria hypoxylon - Geweizwam
Xylaria longipes - Esdoornhoutknotszwam
Boeremia hedericola - —
Calloria urticae - Brandnetelschijfje
Chaetosphaerella phaeostroma - Zwarte viltzwam
Dinemasporium graminum - Grasknikkertje
Nectria cinnabarina - Gewoon meniezwammetje
Rhytisma acerinum - Esdoornvlekkenzwam
Torula herbarum - Kruidenpluisje
Geastrum corollinum - Tepelaardster
Geastrum triplex - Gekraagde aardster
Auricularia auricula-judae - Echt judasoor
Dacrymyces stillatus - Oranje druppelzwam
Cumminsia mirabilissima - Mahonieroest
Phragmidium bulbosum - Papilbraamroest

Wegrand, Groene Biezenlaan, De Panne

Octospora gyalectoides - Kleimosschijfje

C0.56.44

Mush-Room 1 – 2025

16/01/2025

De Doornpanne, Doornpannestraat 2, Oostduinkerke, 19u30-21u30.
Deelnemers: I. Antonissen, J. Boonefaes, P. Debaenst, H. Nottebaere, C. Van Den Broeck.

C. Van Den Broeck

Samenwerking “dag van de trage weg”.

Gebruik van “Google lens”

M. Detollenaere

Nordic Macromycetes bevat een vrije goede sleutel tot de genera van de “harige schijfjes” (Leotiomycetes).

P. Debaenst

Rode korstkogelzwam (*Hypoxylon rubiginosum*), bespreking/
kenmerken.

Microscopische determinatie-oefening op Viersporig menhirzwammetje (*Neoschizothecium tetrasporum*).

Gezien weinig plaatselijke leden zich bezig houden met Zakjeszwammen werd het gebruik van 2 boeken van Ellis & Ellis besproken.

Om vooral zakjeszwammen (ascomyceten) te determineren zijn de boeken van Ellis & Ellis – al zijn al wat verouderd – nog steeds degelijke determinatiewerken. Via online bronnen (bv. Index Fungorum, MycoBank) kan je vrij vlot de huidige naam (current name) achterhalen.

Martin B. Ellis and J. Pamela Ellis (1997) – Microfungi on Land Plants

Met “landplants” worden allerhande planten bedoeld maar geen mossen, dus alle vaatplanten (zaadplanten, varens, paardenstaarten en wolfsklauwen).

Met “microfungi” bedoelt men vooral zwammen die vruchtlichamen vormen van hooguit 1 mm groot. Maar ook grotere zwammen komen er in voor, denk bv. aan bekerzwammen, deze kunnen bekervorm-

en van meer dan 100 mm diameter.

Het kan een interpretatie lijken... in Ellis & Ellis schuilen niet enkel zakjeszwammen. Naast de zakjeszwammen (Ascomyceten), Hyphomyceten, Coelomyceten, Phycomyceten en Oömyceten komen ook heel wat steeltjeszwammen aan bod, nl. Roesten en Branden.

INHOUD

⇒ Plurivorous wood and bark fungi – Zwammen op hout en schors van verscheidene boomsoorten.

In de hierna volgende groepen kan je eerst sleutelen tot op het genus en vervolgens tot op soort. Ook worden waardplanten en fenologie vermeld.

- Discomycetes
- Other ascomycetes
- Hyphomycetes
- Coelomycetes
- Basidiomycetes (slechts 1 soort)

⇒ Plurivorous leaf-litter fungi – Verschillende soorten zwammen op bladafval.

Hier wordt dezelfde indeling gebruikt als bij de Plurivorous wood and bark fungi'

⇒ Fungi specific to trees, shrubs and woody climbers – Zwammen specifiek voorkomend op bomen, struiken en houtachtige klimplanten.

Nu komen allerhande planten aan bod met soorten fungi:

- o op bladeren, veelal met volgende groepen zwammen
 - Uredinales
 - Discomycetes (and Taphrinales)
 - Other fungi
 - Hyphomycetes
 - Coelomycetes
- o eventueel ook op vruchten, zowel op eikels (acorns), eikeldopjes (cupules) als op katjes (catkins)
- o op hout en schors

- Discomycetes (and Taphrinales)
 - Other ascomycetes
 - Hyphomycetes
 - Coelomycetes
- ⇒ Plurivorous fungi on herbaceous plants – Zwammen op kruidachtige planten.
- Discomycetes
 - Other fungi
 - Hyphomycetes
 - Coelomycetes
- ⇒ Fungi specific to herbaceous plants other than grasses, rushes, sedges, bur-reeds and reedmaces – Zwammen op specifieke planten, met uitzondering van grassen, biezen, zeggen, egelskoppen en lisdodden.
- Hier worden allerhande planten alfabetisch vermeld met daarop voorkomende zwammen.
- ⇒ Plurivorous fungi on grasses – Zwammen op grassen.
- Uredinales
 - Discomyceten
 - Other ascomycetes
 - Hyphomycetes
 - Coelomycetes
- ⇒ Fungi specific on grasses – Zwammen op specifieke grassen.
- Allerhande grassen worden alfabetisch opgesomd met daarop voorkomende zwammen. De indeling is gelijkaardig zoals bij 'Plurivorous fungi on grasses'.
- ⇒ Fungi on rushes, sedges, bur-reeds and reedmaces – Zwammen op biezen, zeggen, egelskoppen en lisdodden.
- Ook hier zijn de organismen alfabetisch opgesomd. De indeling is gelijkaardig zoals bij 'Plurivorous fungi on grasses'.
- ⇒ Fungi on ferns, horsetails and clubmosses – Zwammen op varens, paardenstaarten en wolfsklauwen.
- De organismen staan hier eveneens alfabetisch opgesomd. De indeling is gelijkaardig zoals bij 'Plurivorous fungi on grasses'.

- ⇒ Fungi parasitic on rusts and powdery mildews – Zwammen op roestzwammen en echte meeldauwen.
- ⇒ Supplement additions and corrections.
- ⇒ Plates.
- ⇒ Some recommended books and usefull addresses
- ⇒ Glossery
- ⇒ Fungus index
- ⇒ Host index

Martin B. Ellis and J. Pamela Ellis (1998) – Microfungi on Miscellaneous (diverse) Substrates

Dit boek heeft een gelijkaardige opbouw en indeling als bij 'Microfungi on Land Plants'. Het aantal vermelde basidiomyceten is in dit werk heel beperkt.

INHOUD:

- ⇒ Fungi growing on or with Bryophytes – Zwammen groeiend op of met mossen.
- ⇒ Bryophytes (mosses and liverworts): Host index – Mossen (mossen en korstmossen): Index waardplanten.
- ⇒ Fungi on fungi – Zwammen op zwammen.
- ⇒ Fungi: host index – Zwammen: index waardplanten.
- ⇒ Fungi on myxomycetes – Zwammen op slijmzwammen.
- ⇒ Fungi on burnt ground and charcoal – Zwammen op brandplekken en op houtskool.
- ⇒ Fungi on soil – Terrestrische zwammen.
- ⇒ Fungi on dung – Coprofiele zwammen.
- ⇒ Fungi on bones, feathers, paper, cloth, etc. – Zwammen op beenderen, veren, papier, kledij, enz.
- ⇒ Plates – Afbeeldingen.
- ⇒ Some recommanded books and usefull addresses – Enkele aanbevolen boeken en nuttige adressen.
- ⇒ Glossery – Woordverkaring.
- ⇒ Index – Inhoud.

H. Nottebaere had enkele vragen/bedenkingen:

- Hoe kan je gespen aan basidia duidelijk te zien krijgen? Marc geeft de tip: heel kleine stukjes van het plaatje onder de microscoop leggen, goed aankloppen, eventueel met KOH nog wat meer uiteen proberen te krijgen. Is moeilijk. In de startcursus microscopie KVMV vind ik dat je best eerst kongorood en dan NH₃ gebruikt.
- Sporen cyanofiel / kongofiel / amyloïd? Kleuren met katoenblauw, kongorood, Melzers reagens. Is het de inhoud van de spore die de kleurstof moet opnemen? Vergt ervaring. Ook hier niet altijd gemakkelijk te zien. In Startcursus Judith De Keyser p. 12 vind ik dat het in de drie gevallen de sporenwand betreft.
- Acetokarmijn om een siderofiele granulatie in de basidiën van een bundelridderzwam (*Lyophyllum*) te zien wordt hier door niemand gebruikt. Ik vind ook nog een werkwijze op p. 13 van die startcursus = karminofiele of siderofiele reactie.
- Worstvormige sporen moet je gewoon in het midden meten, het 'rechthoekje' is hier niet van tel.
- Gebogen/gekromde asci meet je in twee keer.

Mush-Room 2 – 2025

05/02/2025

De Doornpanne, Doornpannestraat 2, Oostduinkerke, 19u30-21u30

Deelnemers: J. Boonefaes, P. Debaenst, M. Detollenaere, H. Nottebaere, C. Van Den Broeck.

J. Boonefaes

Johan besprak de vondst en determinatie van de Kleine korrelinktzwam (*Coprinopsis stercorea*)

M. Detollenaere

Marc toonde foto's en besprak *Dendrostilbella smaragdina*, een fraai gekleurd, bijzonder zwammetje met luminescentie eigenschappen.

C. Van Den Broeck

Aardtongen 2023-2024

Onderzoeksgebied & waarnemingen

De meeste vondsten komen uit gemaaid, schraal duingrasland in de Oostvoorduin. Er werden 21 aardtongen onderzocht en 7 soorten geïdentificeerd, zijnde:

Klei-aardtong (*Geoglossum barlae*)

- 1 waarneming, in Veurne
- Sporen $\pm 70 \mu\text{m}$ lang, meestal 7 septen.
- Vergelijkbaar met *G. cookeanum* maar met sterk gekronkelde parafysen.

Brede aardtong (*Geoglossum cookeanum*)

- 10 waarnemingen, in de Oostvoorduin.
- Stevige, robuuste aardtong met brede top en soms fluwelige groef.
- Sporen $\pm 70 \mu\text{m}$ lang, meestal 7 septen. Parafysen met ronde eindcellen, als parelsnoeren.

Kortsporige aardtong (*Geoglossum elongatum*)

- 1 waarneming, in de Oostvoorduin.
- Uiterlijk zeer gelijkaardig aan *G. fallax*.
- Sporen $\pm 61 \mu\text{m}$ lang, maximaal 7 septen.

Fijngeschubde aardtong (*Geoglossum fallax*)

- 2 waarnemingen, in de Oostvoorduin
- Donkere, tener gebouwde aardtong. Jonge exemplaren hebben een fijn geschubde steel.
- Sporen $\pm 88 \mu\text{m}$ lang, meestal 8-10 septen.

Slanke aardtong (*Geoglossum umbratile*)

- 1 waarneming in Oostvoorduin
- Donkere, slanke aardtong met gladde steel.
- Sporen $\pm 70 \mu\text{m}$ lang, meestal 7 septen. Parafysen met sikkelvormige uiteinden (licht tot fel gebogen).

Gewone ruige aardtong (*Trichoglossum hirsutum*)

- 5 waarnemingen, in Oostvoorduin
- Zwarte tot zwartbruine aardtong met setae (haartjes) op steel en fertiel deel.
- Sporen met bijna allemaal 15 septen, gekleurd in sporee.

Variabele ruige aardtong (*Trichoglossum variabile*)

- 1 waarneming, in Oostvoorduin
- Zeer gelijkaardig aan *T. hirsutum*.
- Sporen met meestal 10 tot 14 septen, soms 7-9 of 15.

Seizoenverloop

Aardtongen verschijnen vanaf november en kunnen enkele weken goed gedijen, zolang het niet vriest. Vorst is schadelijk en leidt tot bevriezing en verslijming.

Determinatie & microscoopgebruik

Veldbepalingen zijn riskant. Microscopie is noodzakelijk.

Belangrijke kenmerken: sporenstructuur, setae ('haartjes'), parafysen (steriel steunweefsel).

Gebruikte referenties: "Aardtongen van Vlaanderen en het Brussels Gewest" (L. Lenaerts) en andere mycologische werken.

Ecologisch belang

- o Aardtongen behoren tot de Geoglossaceae en zijn indicatorsoorten voor schraal grasland.
- o Beheer zoals maaien helpt bij het behoud van deze soorten.
- o Deze bijdrage benadrukt de waarde van CHEGD-indicatoren (Clavaroids, *Hygrocybe*, *Entoloma*, Geoglossaceae, *Dermoloma*) voor biodiversiteitsmonitoring en draagt tevens bij tot kennis over biodiversiteit in duingebieden.

Nieuwe waarnemingen

- o De Klei-aardtong (*Geoglossum barlae*) werd als buitenbeentje waargenomen in Veurne.

- o Een 'Aardtong look-alike' met een eerste Vlaamse vondst: de Zwarte knotszwam (*Ramariopsis asperulospora*, syn.: *Clavaria asperulispora*), gevonden in de Oostvoorduin.

Bedenkingen & toekomstig onderzoek

- o De Zandaardtong (*Sabuloglossum arenarium*) is nog niet aan de Belgische kust waargenomen.
- o Microscopisch onderzoek blijft essentieel om zeldzame soorten correct te identificeren.

P. Debaenst

Waterschimmels en Wierzwammen in de Westhoek

Waterschimmels – Oömycota

Waterschimmels (Oömycetes of Peronosporomycetes) (ook pseudoschimmels genoemd) vormen een aparte fylogenetische lijn van uiterlijk op schimmels gelijkende micro-organismen (protisten: eukaryotische organismen die niet ondergebracht kunnen worden binnen de Plantae, Animalia en Fungi). In tegenstelling tot wat de naam suggereert, zijn het geen schimmels en zijn ze er ook niet aan verwant.

Waterschimmels vormen schimmeldraden en planten zich zowel seksueel als ongeslachtelijk voort. Het kunnen saprofyten of ziekteverwekkers zijn. Een belangrijke door waterschimmels veroorzaakte plantenziekte is de aardappelziekte door *Phytophthora infestans*.

De waterschimmels bestaan uit zes ordes. Van twee ordes, de Peronosporales en de Albuginales, staan enkele soorten op de PWW-lijst.

- o De Peronosporales zijn hoofdzakelijk saprofytisch of parasitisch op planten en hebben een ongesepeteerde, vertakte vorm. Vele van de ergste ziekteverwekkers bij planten behoren tot deze orde.
- o De Albuginales worden door sommige auteurs tot de familie Albuginaceae gerekend, ondanks dat ze fylogenetisch onderscheidbaar zijn van deze orde.

Soorten waterschimmels (pseudoschimmels) met klasse, orde en familie:

- ⇒ Oömycetes > Albuginales > Albuginaceae
 - *Albugo hohenheimia*; op Kleine veldkers (*Cardamine hirsuta*)
 - *Pustula tragopogonis*; op Klein kruiskruid (*Senecio vulgaris*)
- ⇒ Oömycetes > Peronosporales > Peronosporaceae
 - *Bremia lactucae*; parasiteert 230 plantensoorten uit de Asteraceae (*Lactuca sativa* e.a.)
 - *Hyaloperonospora parasitica*; op Herderstasje (*Capsella bursa-pastoris*)
 - *Peronospora alta*; op Grote weegbree (*Plantago major*)
 - *Peronospora aparines*; op Kleefkruid (*Galium aparine*)
 - *Peronospora arthurii*; op Grote teunisbloem (*Oenothera glazioviana*)
 - *Peronospora conglomerata*; op Roberstkruid (*Geranium robertianum*)
 - *Peronospora farinosa*; op Melganzevoet (*Chenopodium album*)
 - *Peronospora ficariae*; op Gewoon speenkruid (*Ranunculus ficaria*)
 - *Peronospora lamii*; op Dovenetel sp. (*Lamium* sp.)
 - *Peronospora ranunculi*; op Kruipende boterbloem (*Ranunculus repens*)
 - *Peronospora rubi*; op Braam sp. (*Rubus* sp.)
 - *Plasmopara densa*; op Grote ratelaar (*Rhinanthus angustifolius*)
 - *Plasmopara nivea*; op Zevenblad (*Aegopodium podagraria*)
 - *Pseudoperonospora cubensis*; op Hopmmel (*Humulus lupulus*)
- ⇒ Oömycetes > Pythiales > Pythiaceae
 - *Phytophthora infestans*; aardappelziekte (vroeger bij Peronosporales)

Wierzwammen – Zygomycota

Lagere schimmels (Zygomycota of Wierzwammen) zijn schimmels zonder tussenschotjes in de hyfen. Wel hebben ze vaak een uitgebreid netwerk van draden (zwamvlok of mycelium). Lagere schimmels zijn parasieten of leven op dood plantaardig materiaal.

De waterschimmels bestaan uit negen ordes. Van twee klassen, de Zygomycetes en de Mucoromycetes, staan enkele soorten op de PWW-lijst.

Entomophthorales

- o De Entomophthorales vormen een orde van lagere schimmels (Zygomycota) uit de stam Zygomycota.
- o De soorten uit deze orde leven als entomopathogene schimmel of als saprofyt. Soms houden ze ook verband met dierlijke of menselijke ziekten. Er zijn ongeveer 150 soorten.

Een entomopathogene schimmel is een schimmel, die insecten en andere geleedpotigen (insecten, spinachtigen, duizendpotigen en kreeftachtigen) parasiteert en deze uiteindelijk doodt of zeer ernstige schade toebrengt.

Mucorales

- o De Mucorales vormen een orde van lagere schimmels (Zygomycota). De Mucorales worden gekenmerkt door een grote diversiteit en hebben een weinig vertakt mycelium. Ze hebben geen gespecialiseerd voedingspatroon, waardoor ze kunnen leven van verschillende substraten. Informeel worden de soorten uit deze orde ook wel broodschimmels genoemd.
- o De meeste soorten uit deze orde leven saprofytisch op rottend hout, op de bodem, op mest of op oude vruchtlichamen van hogere zwammen. Andere Mucorales soorten zijn zwakke parasieten op andere zwammen, op dieren of op mensen (waarbij ze dan infecties veroorzaken). De ongeslachtelijke voortplanting vindt meestal plaats via sporangiosporen. Er zijn ongeveer 360 soorten.

Soorten wierzwammen met klasse, orde en familie:

⇒ Zygomycetes > Entomophthorales > Entomophthoraceae

- *Entomophaga grylli*; op Zuidelijke boomsprinkhaan (*Meconema meridionale*)
- *Entomophthora muscae*; op vliegen

⇒ Mucoromycetes > Mucorales > Mucoraceae

- *Actinomucor elegans*; op uitwerpselen van vogel
- *Chaetocladium brefeldii*; op uitwerpselen van konijn
- Gewone kopjesschimmel (*Mucor mucedo*); op uitwerpselen van konijn
- Uitloperschimmel (*Rhizopus stolonifer*); op uitwerpselen pony
- *Syzygites megalocarpus*; op zakjeszwam sp. (ascomyceet sp.)

⇒ Mucoromycetes > Mucorales > Phycomycetaceae

- *Phycomyces blakesleanus*; op *Sporobolomyces salmonicolor*
- *Phycomyces nitens*; op uitwerpselen konijn
- Mycenaparasiet (*Spinellus fusiger*); op Mycena-soort

⇒ Mucoromycetes > Mucorales > Pilobolaceae

- *Pilaira anomala*; op uitwerpselen van konijn
- Gewone kogelschieter (*Pilobolus crystallinus*); op uitwerpselen van konijn, paard, rund...
- Oranjesporige kogelschieter (*Pilobolus kleinii*); op uitwerpselen van konijn, rund, fazant...
- Dikwandspoorkogelschieter (*Pilobolus oedipus*); op uitwerpselen van ezel, pony, schaap...
- Kleinsporige kogelschieter (*Pilobolus roridus*); op uitwerpselen van schaap
- Papilkogelschieter (*Pilobolus umbonatus*); konijn, schaap, ree

Bronnen:

https://nl.wikipedia.org/wiki/Entomopathogene_schimmel

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lagere_schimmels

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Mucorales>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Waterschimmels>

Gegevens PWW

Mush-Room 3 – 2025

12/03/2025

Duinenhuis, Bettystraat 7, Koksijde. 19u30-21u30.

Deelnemers: J. Boonefaes, P. Debaenst, M. Detollenaere, C. Van Den Broeck.

Carl Van Den Broeck

KVMV-weekend aan de Westkust

Vrijdag 24 t.e.m. maandag 27 oktober 2025.

Locatie: Reigersnest, Prins Boudewijnlaan 39, Koksijde.

Er zijn bijna 50 inschrijvingen, wat een succes is!

De accommodatie is in orde en alle deelnemers hebben hun voorshot betaald. Er is voor de microscopisten een ruime zaal ter beschikking. We moeten stilaan beginnen denken aan de organisatie van de excursies. Het opdelen van de deelnemers in twee of zelfs drie groepen zal nodig zijn. We maken een keuzelijst met de mogelijke natuurgebieden, met afspreekplaatsen waar er voldoende parkeerplaats is, en met verantwoordelijke gids. Ik zal een voorzet geven tegen volgende Mush-Room.

“Lichenen, mycobiont en fylobiont”.

Lichenen zijn ‘gelicheniseerde schimmels’. Dat wil zeggen dat dit een samenwerkingsverband is tussen de schimmelcomponent (mycobiont) en de autotrofe component die de schimmel van voedsel voorziet. In de meeste gevallen is dit een alg of een cyanobacterie, soms is er volgens de nieuwe literatuur ook sprake van een derde speler, namelijk een gist. De meeste lichenen vormen een symbiose met een ascomyceet, waarvan we dan ook vaak de apotheciën kunnen observeren.

Sommige vruchtlichamen van ascomyceten lijken verwarrend veel op de vruchtlichamen die je vaak vindt op het licheen. Als de thallus (vage afgelijnde zone waarin het licheen zich bevindt) duidelijk zichtbaar is, is er geen probleem voor de herkenning van een licheen.

Door microscopisch de lichenen te onderzoeken, op zoek naar de autotrofe component, kan er onderscheid gemaakt worden tussen ascomyceten die niet gelicheniseerd zijn en diegene die een samenwerking zijn aangegaan. We hebben dan andere literatuur nodig. Ik merk nog op dat de naam van het licheen steeds de naam is van de schimmelcomponent.

Carl toont beelden van Groot dooiermos, Leermos sp., Gebogen schildmos, Purperschaaltje en ten slotte ook van Gestippeld schriftmos, deze laatste gaat een symbiose aan met een rode alg (*Trentepohlia* sp.). De fyto-bionten zijn in alle beelden goed op te merken!

FunDive-project

Het FunDive-project (Monitoring and mapping fungal diversity for nature conservation) is een pan-Europees initiatief dat tot doel heeft de biodiversiteit van schimmels in kaart te brengen en te monitoren, ter bevordering van natuurbescherming. Het project combineert citizen science, AI-tools en eDNA-gebaseerde monitoring om betere methoden voor schimmelmonitoring en -behoud te ontwikkelen. FunDive brengt 33 partners uit 22 landen samen en streeft ernaar schimmels een vaste plaats te geven in Europese biodiversiteitsinitiatieven.

Het FunDive project zet sterk in op citizen science om de biodiversiteit van schimmels beter in kaart te brengen. Dit betekent dat vrijwilligers, natuuronderzoekers en mycologen bijdragen door waarnemingen en stalen te verzamelen in heel Europa.

Hoe werkt de citizen science binnen FunDive?

- Waarnemingen registreren: Deelnemers kunnen hun vondsten van schimmels melden via platforms zoals Waarnemingen.be, iNaturalist of specifieke tools van FunDive.
- eDNA-monsters verzamelen: vrijwilligers helpen bij het nemen van bodem- en waterstalen, die vervolgens in laboratoria geanalyseerd worden om DNA-sporen van schimmels te identificeren.

- AI-gebaseerde identificatie: Foto's en microscopische beelden worden geüpload en geanalyseerd met kunstmatige intelligentie om de determinatie te verbeteren.
- Kennisdeling en workshops: FunDive organiseert trainingen en evenementen om vrijwilligers op te leiden in schimmelherkenning en -monitoring.

Door de betrokkenheid van burgers kunnen er op grote schaal gegevens worden verzameld, wat cruciaal is voor het begrijpen en beschermen van schimmels binnen natuurbeheer.

Participeren in het project kan door aanmelding via “www.fundive.eu”. Op deze website vind je ook al enkele lopende projecten met wenslijsten. Ook zijn voor deze soorten goede sleutels ontwikkeld die je ook terug vindt op deze website

Fungi of Temperate Europe

Jens H. Petersen en Thomas Laessle kennen we als auteurs van *Fungi of Temperate Europe* (2019). Ondertussen hebben ze vervolgsleutels van de basidiomyceten gemaakt die reeds uitgebracht zijn in boekvorm, voorlopig in het Deens. We kijken uit naar de Engelstalige versie die beloofd is tegen het einde van het 2025. Beide myologen zitten ook niet stil en werken verder aan sleutels voor ascomyceten. Zo is er al een sleutel voor ‘mosschijfjes s.l.’ Deze is zeer uitgebreid. Er staan soorten in die in oudere sleutels niet voorkomen, wat maakt dat historische determinaties opnieuw moeten bekeken worden. Mooie tekeningen van de sporen maken het tot een handige werktuig! Er is nog werk aan de winkel!

Pol Debaenst

In een ppt werden enkele vondsten van januari en februari 2025 belicht:

Foprouwschoteltje – *Patellaria atrata* (Hedw.) Fr.

- Syn.: *Lecanidion atratum*
- 02/01/2025 – Tuin, Burgweg 19, Veurne; D0.18.11
- Op dode stam van Haagbeuk (*Carpinus betulus*)
- Det. met Ellis & Ellis (1997), Wijayawardene N. N. (2020)

Opaalknoopzwam – *Ascocoryne lilacina* (Fr.) Baral, Helleman, Matočec, I. Kušan, Polhorský & E. Weber

- Syn.: *Neobulgaria lilacina*, *Ombrophila lilacina*
- 04/01/2025 – Oosthoekduinen, De Panne; C0.57.31
- Op dode ontschorste tak van loofhout
- Det. met Ellis & Ellis (1997)



Opaalknoopzwam (*Ascocoryne lilacina*) (foto: P. Debaenst)

Dennenstofzwammetje – *Stomiopeltis pinastri* (Fuckel) Arx

- Syn.: *Microthyrium pinastri*
- 04/01/2025 – Oosthoekduinen, De Panne; C0.57.31
- Op afgevallen blad van Den (*Pinus sp.*)
- Det. met Ellis & Ellis (1997)

Loomaantha folliculata (Corde) Koukol & G. Delgado

- Syn.: *Sporidesmium folliculatum*
- 10/01/2025 – Tuin, Burgweg 19, Veurne; D0.18.11
- Op rotte tak van Weigela 'Newport red'
- Det. met Ellis & Ellis (1997)

Sporidesmium doliiforme Minter & Hol.-Jech.

- Syn.: *Penzigomyces doliiformis*
- 08/02/2025 – Bellevédère, Koksijde; C0.57.32
- Op kegel van Den (*Pinus sp.*)
- Det. met Ellis & Ellis (1997)

Excursie 29/03/2025

Deelnemers: J. Boonefaes, K. Crabbé, P. Debaenst, M. Haerssens, D. Perdu.

Simli-duinen, Nieuwpoort

Botryobasidium obtusisporum - Stomsporig trosvlies C1.41.13

Fomitiporia hippophaeicola - Duindoornvuurzwam

Hysterium angustatum - Schorrspleetkooltje

Mycosphaerella punctiformis - Gewoon puntkogeltje

Nemania serpens - Grijsz korstkogelzwam

Pleospora vitalbae - Bosrankmuurspoorbolletje

Phaeosphaeria eustoma - Vierdelig grasvulkaantje

Mollisia rosae - Rozenviltmollisia

Lophiostoma compressum - Muurspoorknapzakje (foto p. 34 & 35)

Periconia hispidula - — (foto p. 35)

Exidia nigricans - Zwarte trilzwam

Cumminsia mirabilissima - Mahonieroest



Muurspoorknapzakje (*Lophiostoma compressum*) (foto: P. Debaenst)



Muriforme sporen van het Muurspoorknappzakje (*Lophiostoma compressum*) (foto: P. Debaenst)



Periconia hispidula (foto: P. Debaenst)



Fijnwrittige sporen van *Periconia hispidula* (foto: P. Debaenst)

Mush-Room 2^{de} kwartaal 2025

De volgende MushRoom gaat door in het Duinenhuis, Bettystraat 7 te Koksijde, op 2 april van 19u30 tot 21u30.

Mush-Room's basic 2^{de} kwartaal 2025

De volgende 'MushRoom's basic' gaan door in het Duinenhuis, Bettystraat 7 te Koksijde. Niet tijdens de vakanties en enkel tijdens de 'even weken' op dinsdagmorgen van 9u30 tot 12u00.

W 14	W 18	W 20	W 22	W 24	W 26
01/04	29/04	13/05	27/05	10/06	24/06

Excursies 2^{de} kwartaal 2025

Za. 26/04 | **Pistelbos**, Veurne

9u30, parkeren in de Bulskampstraat (vertrekkend van de Europa-laan meteen links), Veurne.

Za. 10/05 | **Arboretum**, Koekelare

9u30 parking Bovekerkestraat 9, Koekelare. Of om 8u45, carpoolparking, einde leperse steenweg (nabij afrit 1a, E40) Veurne.

Za. 24/05 | **Plaatsduinen**, Oostduinkerke

9u30 parkeren langs Stuifduinenweg (tussen Stuifduinenweg 12 / Waterplasweg 11), Oostduinkerke.

Za. 07/06 | **Provinciedomein d'Aertrycke**, Torhout

9u30, parking Zeeweg 42, Torhout of 8u45, carpoolparking einde leperse Steenweg (nabij bakkerijmuseum, afrit E40), Veurne.

Za. 21/06 | **Garzebekeveld**, Adinkerke

9u30, parkeren langs de Kromfortstraat (thv nr. 27), Adinkerke.

COLOFON

Voorzitter (+ redactie De Aardster)

Debaenst Pol | pol_debaenst@msn.com

Burgweg 19, 8630 Veurne; 058 31 39 69

Mush-Room's (educatieve binnenhuisactiviteiten)

Van Den Broeck Carl | carl.vandenbroeck@gmail.com

Prins Karelstraat 24, 8670 Koksijde; 0475 22 08 43

Vertegenwoordiging in de milieuraad Veurne & Mush-Room's basic

Nottebaere Hilde | hilde.nottebaere@gmail.com

Sportlaan 7, 8660 De Panne; 058 41 48 08

Medebestuurleden

Boonefaes Johan | johan.boonefaes@gmail.com

St.-Walburgepark 1, 8630 Veurne; 0475 54 10 69

Launoy Jacky | jacky@launoy.be

Konijnenweg 11, 8660 De Panne; 058 41 37 25

Ruyseveldt Hugo | hugo.ruyseveldt@telenet.be

Voetbalstraat 21/16, 8630 Veurne; 058 31 52 96

Beheerder website en facebook pagina

Mireille Malfait | mireillemalfait@telenet.be

Prins Albertlaan 58 / 101, 8660 De Panne; 0477 61 39 55

Artikels

Alle leden van de PWW hebben het recht artikels te publiceren in De Aardster. Deze worden liefst per e-mail opgestuurd, vier weken vóór het versturen van De Aardster. Gelieve steeds de naam en het volledige adres van de auteur te vermelden.

Copyright © PWW

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Paddenstoelenwerkgroep Westhoek

De Paddenstoelenwerkgroep Westhoek (PWW) is als zelfstandige natuurwerkgroep opgericht in 1997.

De PWW heeft als doel de belangstelling voor én de beoefening van de mycologie te bevorderen in zijn werkingsgebied de 'Westhoek'. Zij wil ook bijdragen tot het behoud en de bescherming van de boeiende paddenstoelenflora in de Westhoek.

Kandidaat leden kunnen vrij aan activiteiten deelnemen.

Als lid van de PWW:

- Kan je deelnemen aan alle excursies.
- Kan je deelnemen aan de jaarlijkse vergadering en aan alle Mush-Room's.
- Ontvang je driemaandelijks het tijdschrift "De Aardster" (digitaal) met verslagen van de activiteiten, alsook mycologische artikels en berichten.
- Kan je artikels of berichten laten publiceren in De Aardster.
- Kan je hulp vragen bij het determineren, zowel macro- als microscopisch. Dit geldt voor zowel beginners als gevorderden.
- Maak je het mogelijk dat er educatief materiaal aangekocht wordt.
- Onderstreep je mee dat je het belangrijk vindt dat de studie van de biodiversiteit en de ecologie van zwammen zijn plaats heeft in het groter geheel van natuurbehoud.

Alle waarnemingen van zwammen en slijmzwammen worden jaarlijks opgestuurd naar Funbel (Fungi van België, databank).

Men wordt lid door overschrijving van 8,00 EUR op het IBAN-nummer BE50 4745 2176 1118 met bankcode BIC: KREDBEBB van de Paddenstoelenwerkgroep Westhoek te Veurne.